

Udflytning af statslige arbejdspladser – hvad sker der?

DØRS Seminar, 19. august 2015

Nicolai Kaarsen og Edith Madsen

Det overordnede spørgsmål

- Er udflytning af statslige arbejdspladser et effektivt redskab til at modvirke affolkning og lav økonomisk vækst i yderområder?
 - Kan man påvirke bosætningen?
 - Er der en afsmittende positiv effekt på den private sektor?
- Hvad ved man allerede?
- Nuværende placering af de statslige arbejdspladser i DK
- Analyse på danske data, kasernelukninger

Effekt på den private sektor - erfaringer fra Storbritannien

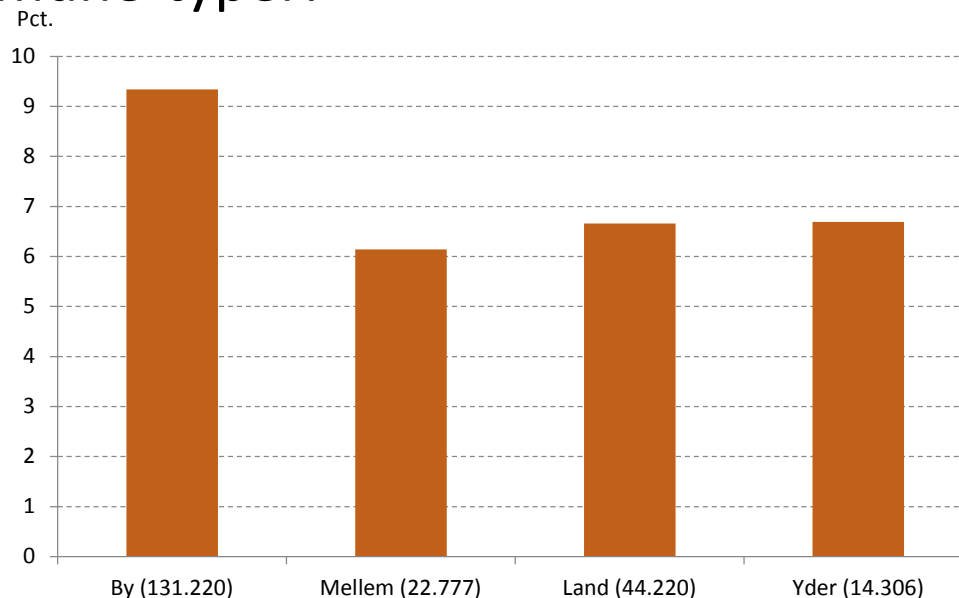
- Udflytning af 20 pct. af de statslige arbejdspladser fra London og Sydøstengland til andre områder i perioden 2004-2010
- Øgede den offentlige beskæftigelse i de berørte områder med 25 pct. point (særligt administration og forsvar udflyttede)
- Formålet var bl.a. at afhjælpe affolkning og lav vækst i visse områder (andre formål var effektivisering, nærhed til borgere, m.m.)
- Resultat i undersøgelsen: ingen effekt på den private beskæftigelse totalt set men en mindre omfordeling mellem brancher
- Lille positiv effekt på beskæftigelsen i specifikke serviceerhverv
- Lille negativ effekt på beskæftigelsen i fremstillingserhverv
- Reference: Faggio, 2014, Relocation of public sector workers: Evaluating a place-based policy, working paper, SERC, LSE

Kan man påvirke bosætningen?

- Adgangen til jobs er en blandt flere faktorer, der påvirker husholdningernes bosætning
- Ofte af særlig interesse af tiltrække højtuddannede
- På den ene side: Højtuddannede er villige til pendle forholdsvis langt og er i højere grad bosat i byerne
- På den anden side: Højtuddannede der er beskæftigede i yderkommuner er i højere grad end beskæftigede i land- og mellemkommuner bosat i yderkommuner
- Der skal være et jobmarked for højtuddannede af en vis størrelse for at:
 - Kunne tiltrække nye højtuddannede
 - Opnå et godt match mellem job og medarbejder (produktivitet)
- Erfaringer fra Norge: få medarbejdere (10-25%) flytter med, lønkomensation + pendlerordninger, ingen effekt på privat sektor

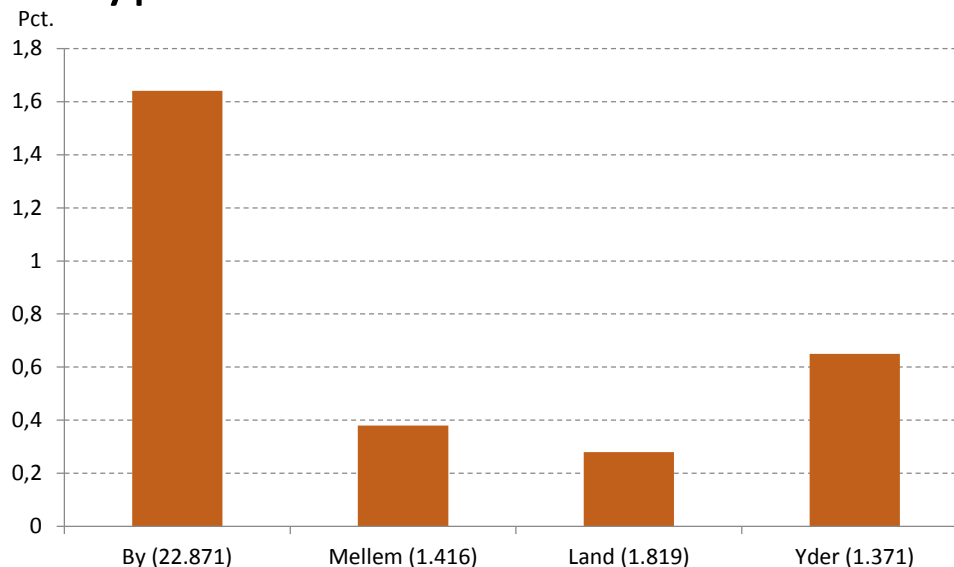
De statslige jobs i DK

- I alt ca. 212.500 beskæftigede i staten (7,7 pct. af den samlede beskæftigelse)
- Statslig beskæftigelse som andel af samlet beskæftigelse på kommune-typer:

Statslige jobs i styrelser o.l.

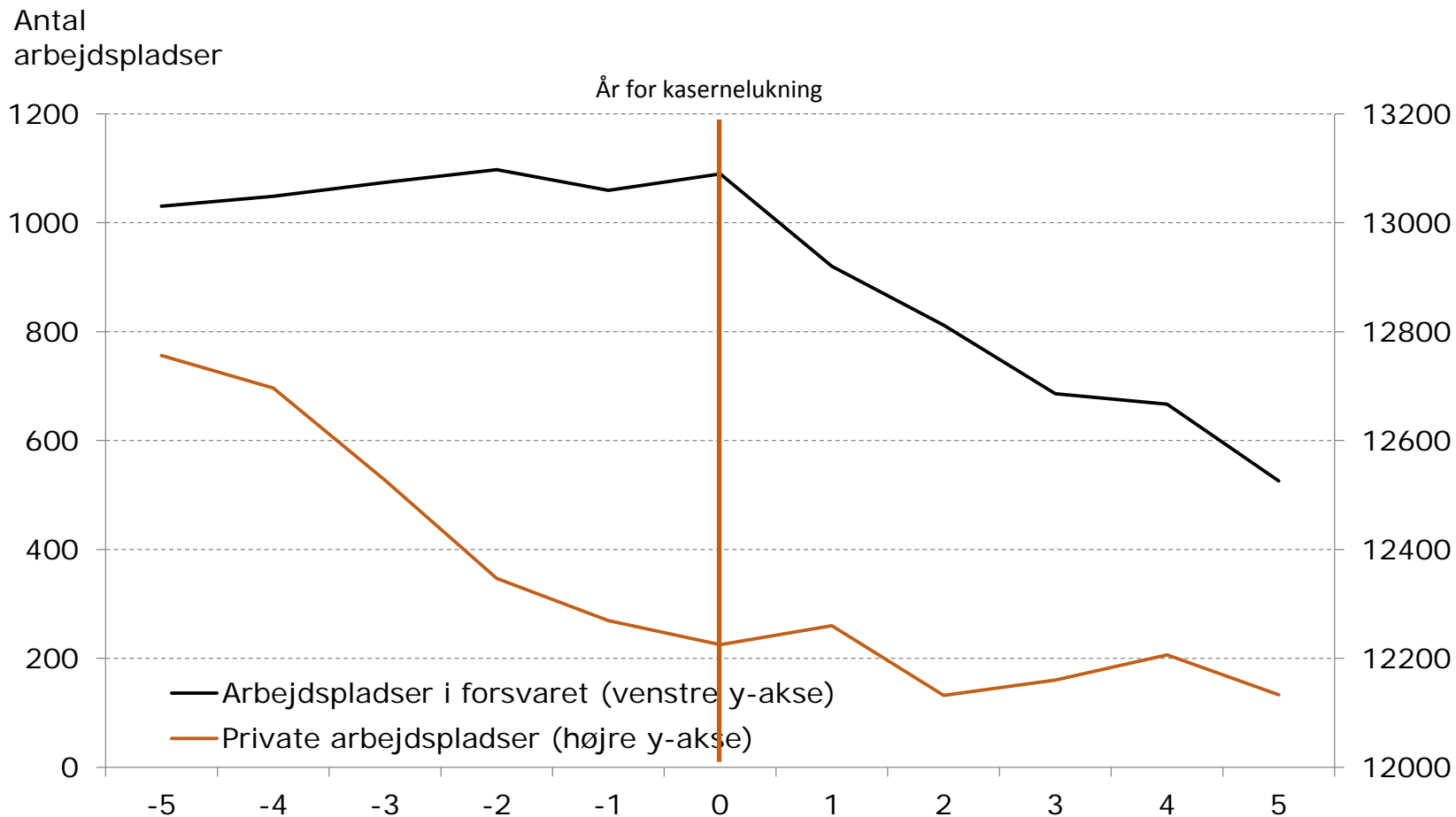
- Brancher der indeholder de statslige arbejdspladser der er på DFs liste over udflytningsegnede + 3 udflyttede
- I alt ca. 27.500 personer (12,8 pct. af alle statsansatte)
- Stor andel højtuddannede i denne gruppe, særligt i byerne
- Fordeling af statslig beskæftigelse i styrelser og lign. på kommunetyper:

Evidens fra kasernelukninger

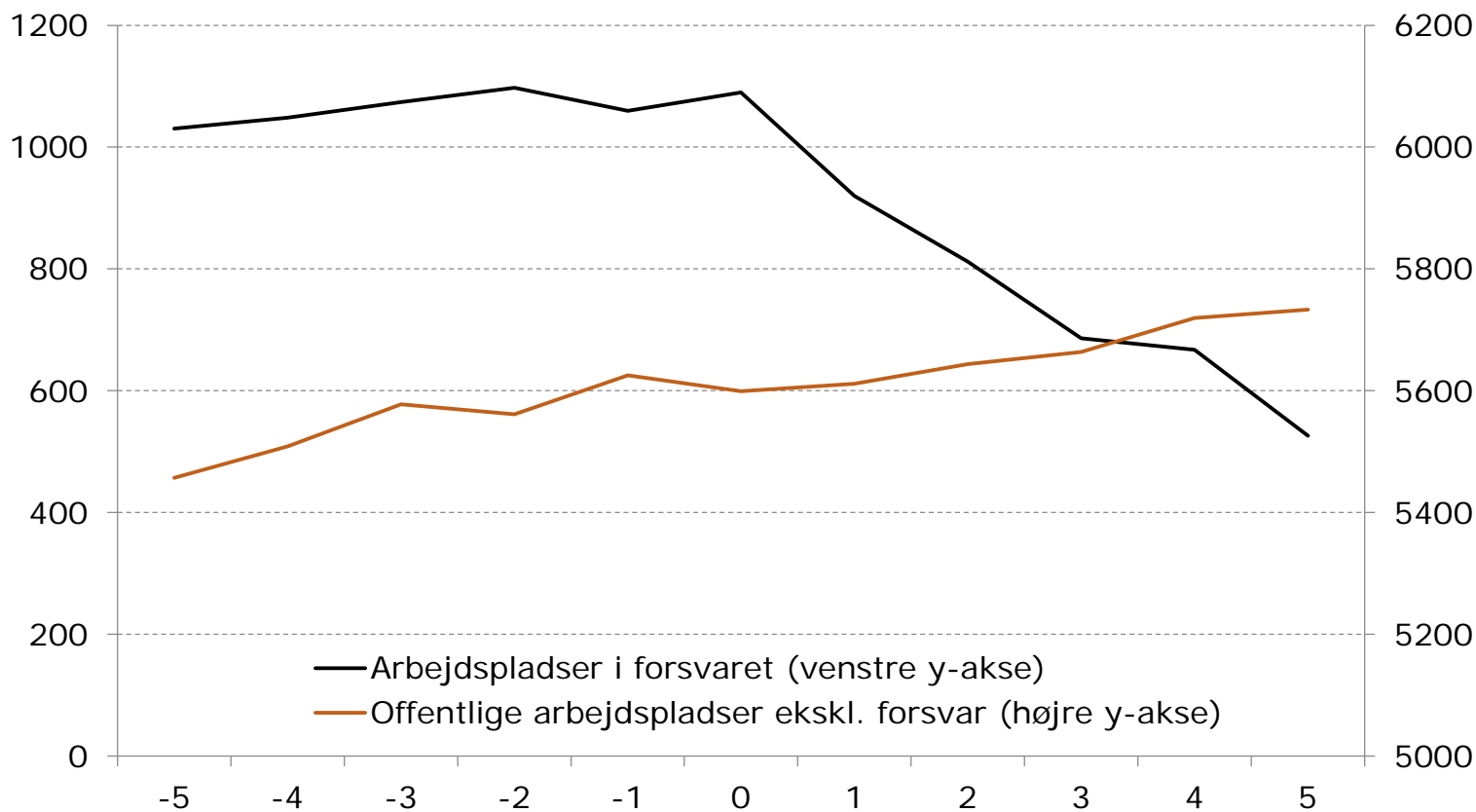
- Ikke noget evidens fra Danmark.
- Problem: Få eksempler på udflytning og få antal arbejdspladser.
- I stedet: Se på kasernelukninger. Siden 1995: 10 kaserner lukket i DK. 1995: Randers, Odense. 1999: Farum, Ringsted, Stevnsfortet, Viborg, Tønder, Næstved. 2004: Sjælsmark, Auderødlejren.
- Først: Se på figurer og privat jobskabelse
- Dernæst: Mere grundig statistisk analyse

Gennemsnit af otte kaserer, korrigeret med udviklingen for samtlige 30 kasernekommuner

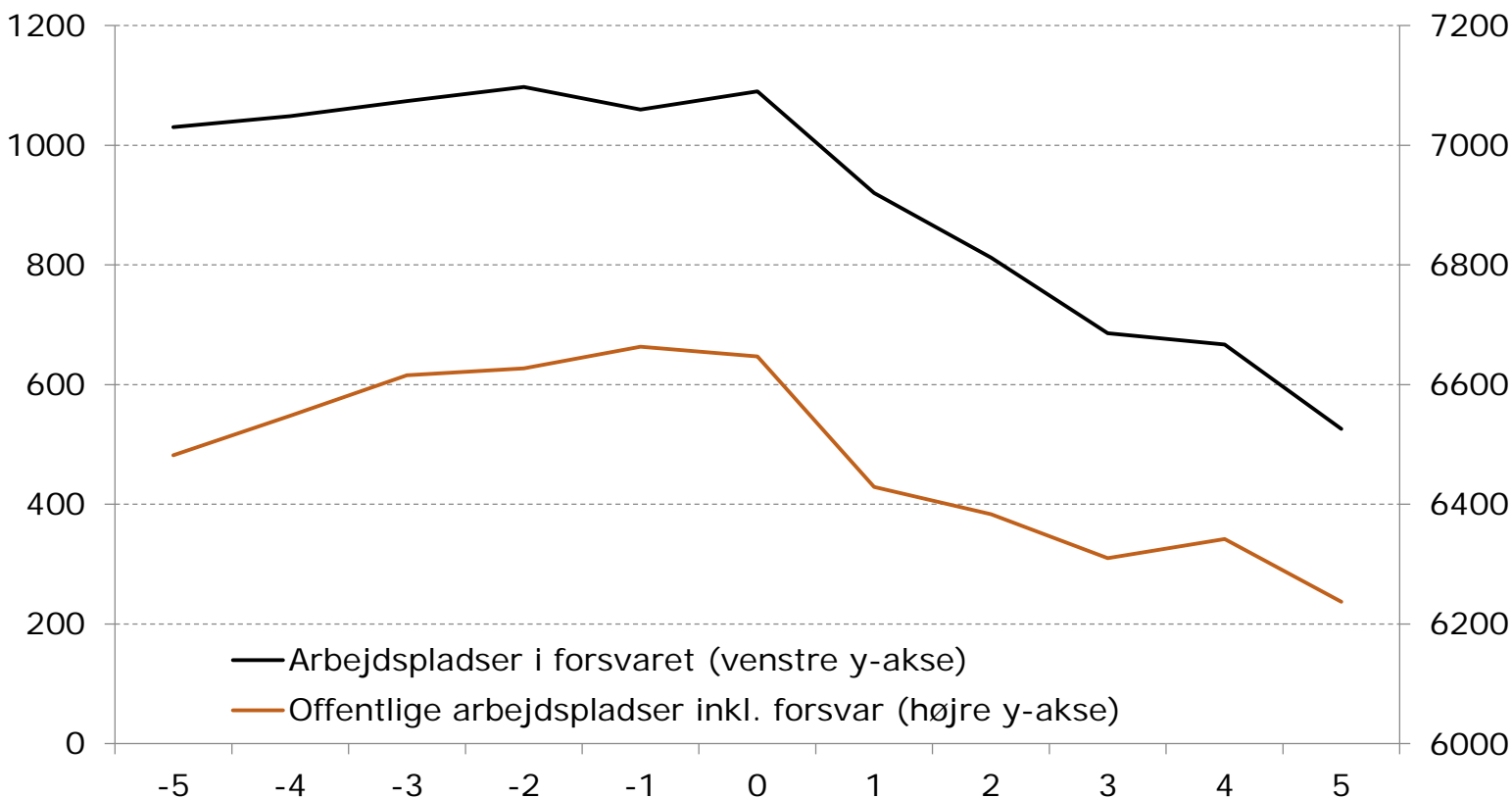
Offentlige arbejdspladser ekskl. forsvar

Antal
arbejdspladser

Offentlige arbejdspladser inkl. forsvar

Antal arbejdspladser

Statistisk analyse

- Er ovenstående bare et udtryk for tilfældighed (er det ”statistisk signifikant”)?
- Måske afspejler manglen på fald i den private beskæftigelse, at man har valgt at lukke kaserner i byer, hvor det i forvejen går godt (kausalitet)?
- Løsning analyse, som udnytter, at effekten på ændringen i pct. i privat beskæftigelse må være større i Hørsholm hvor kasernen udgør 8,9 pct. af alle job ift. Odense hvor tallet er 0,5 pct.
- Konklusion: Ingen effekt af kasernelukning på privat beskæftigelse.
- Tyder på at statslige arbejdspladser ikke kan bruges som redskab til at øge privat beskæftigelse i yderområderne.

Konklusion

- Udflytning af statslige arbejdspladser:
 - Ingen evidens for at det har en afsmittende effekt (hverken positiv el negativ) på den samlede private beskæftigelse lokalt set
 - Giver ekstra arbejdspladser i lokalområdet i form af de statslige arbejdspladser
 - Uklart i hvor høj grad man kan påvirke bosætningen
 - Agglomerationseffekten betyder, at der kan være et tab af produktivitet ved placering udenfor de større byer
- Overordnet set: Indflytning mod byer skyldes 1. Stigende gevinster ved at arbejde tæt. 2. Stigende præferencer for bygoder.
- At vende denne udvikling er svært og formentlig forbundet med velfærdstab.

Slagelse og omegn

